

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre.....	16 kor.
Hogyodévre.....	4 "
Helyben hához kérvén:	
Egész évre.....	20 kor.
Hogyodévre.....	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre.....	24 kor.
Hogyodévre.....	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéréseit visszadásként
vagy megőrségre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Tanév elején.

Irta: Szabados Pál.

Megnyitottak a magyar ifjuság előtt az iskolák kapui. Kezdetét vette az iskolai év, kertészkedés a hajlékony ifjú lelkék kertjében: Veni Sancte Spiritus!

Soha még szó annyi nem esett az iskolai nevelés reformjáról, mint az utóbbi időben. Soha még annyi támadás nem érte a vallás-erkölcsös irányú nevelési rendszert, mint az utóbbi időben. Nehéz időket élünk a tanítás terén, tatárpusztítás fenyeget, kell tehát, hogy elmélkedjünk mielőtt a nemzet napszámosai, a népnevelői elfoglalják a katedrát, Magyarország, illetve a magyarság e régi bevehetetlen várát.

Mert hiszen mindig a katedráról hangzottak el a vallás-erkölcs és a hazafias szent igéi. A katedráról edzették meg a zsenge fiataliságot az ideális nemzeti küzdelmekre, a katedráról oltották beléjük a hit iránti törhetetlen ragaszkodást, mely mindenkor talpköve volt minden ország biztos fönnállásának és kulturális fejlődésének.

Tanító társaim! Ez az irányzat volt az, mely Magyarországot is egy hosszú ezred éven át föntartotta és vitte előre a keresztény kultúra, a biztos fejlődés, a haladás útján.

Erről a kipróbált biztos utról akarnak

most bennünket szövevényes, kétséges utakra téríteni, amely utak bizonyára lidércfényes, poshadt ingoványba fogaak vezetni. Erről a kipróbált utról akarnak bennünket letéríteni azok, akik előtt semmi sem szent, akik előtt hitvány rongy még a nemzet szent lobogója is, éppen úgy, mint a női becsület. Álapostolok férfőköztek közibünk, akik csillogó hamis ékszerekkel akarnak elvakítani, hálójukba keríteni bennünket.

Legyünk résen tanítótársaim! Itt egy érdekszövetkezet tör a nemzet érdekei ellen. Lábbal akarják tiporni a vallás-erkölcsös nevelést, holott — mint a történelem, az élet mestere bizonyítja — ez a nevelés kölcsönzött vért, erőt, kitartást a magyar fiataliságnak. És az így nevelt fiataliság vitte be mindig a lüktető erőt a nemzet ereibe.

Am álljanak elő az álapostolok és bizonyítsák be, hogy miért kell minden áron eltörölni a föld színéről s mint a dudvát vagy szerbtövis tüzzel-vassal kiirtani az iskolából a vallást? Számot veittek-e azzal, hogy ha a tervüket keresztül vinnék, miféle szomorú következményekkel járna az s meggondolták-e, hogy alapjában ingatnák meg a magyar nemzet önállóságát?

Am lássuk, meghódolnak-e ennek az áldatlan iránynak a hazafias tanítók? Am lássuk a szülőket az iskolai év ele-

jén, hogy azonosítják-e magukat e romboló törekvésekkel?

A beiratkozások, mint eddig láttuk, a leghatározottabban, a legintenzívebb módon kifejezték, hogy nem! Örömmel és tömegesen iratták be a szülők gyermekeiket a hitvallásos iskolákba, a felekezeti intézetek talán soha sem örvendtek oly nagy látogatottságnak, mint a most meginduló tanévben. Ez a tény többet fejez ki minden demagógiánál, minden szépitgetésnél. Ez a tény fejezte ki, hogy az internacionális szabadkőműves törekvések a józan, hazafias magyar szülők között soha talajra nem találnak, vagy ebben a talajban csirát verni nem fognak.

Jóleső érzéssel konstatálhatjuk ezeket tanító társaim, mi, akik együtt haladunk a régi kipróbált ösvényen, mi, akik annyi vihar, annyi zivatar után diadal-maskodni látjuk a mi elveinket, a mi tanítási módszerünket. Büszkén vezethetjük ifjainkat az Isten házába s a Veni Sancte mellett — látva a beiratások szép sikerét — szívvel-lélekkel mondhatunk egyuttal hálát a Gondviselőnek. Isten hozzánk vezette az ifjuságot, rajtunk áll, hogy Istenben bizva, teljes erőnkől fáradozzunk az ártatlan és fogékony gyermeklelkek nemesítésén, irányításán. Adjon Isten sikert munkánkhoz!

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Egy fél londres.

— Ez a história akkor történt velem, mikor a Le Deutu testvérek szolgálatában résztvettem abban a szerencsétlen scombri-halászatban. A legsanyarubb halászat volt életemben.

Jacques Corie kiverte a pipáját, kitta az előtte busuló almabort és vidáman mesélt tovább.

— Nem is lett volna nekem semmi bajom, ha annak az öt éhes farkaskölyöknek visító száját nem kellett volna betömnöm. De mit tehettem? Az öregek fiatalon haltak meg és az öt apró testvér rám maradt örökölni. Hisz csak ne lettek volna olyan átkozottul csinosak és éhesek. Tuladok rajtuk, szétoosztom őket a rokonoknak, de így, nem tudtam elszakadni tőlük. Pedig amíg róluk is gondoskodnom kellett, szó sem lehetett Mariról. Micsoda haja volt ennek a Marinak. Fekete, fényes fekete és úgy lógott utána, mint a vastag hajókötél. Meg kellett bolondulnom, ha a hajára vagy a

szemére gondoltam. Amikor csak lehetett, a házuk körül kószáltam. Ugy vettem észre Salaun apónak nem volt semmi kifogása ellenem. Pedig ugyancsak félttem ettől a szárazföldi patkánytól, aki életében még soha sem volt vizen. Ezt az undorító tulajdonságát nem is tudtam volna megbocsátani neki, ha a leányának véletlenül nincs olyan haja, mint a két karom.

A bárka vízre bocsátása előtt való napon templomban voltam. A nénémhez is be akartam nézni, hogy az öt hőrcsögöt rábizam, amíg odajárok. A templomból kijövet Salaun áll előttem.

— Nos, öregem, — mondta a vállamra téve kezét, kieveztek?

— Igen. Holnap hajnalban.

— Mikor jöttök vissza?

— Bizony, négy hónap beletelik.

— Ugy látom, az a leány a fogadra való lenne, mi?

— Mit tagadjam, no... Nekem tetszik, nagyon tetszik, ha Salaun apó nem bánna...

— En nem bánom. Te derék legény vagy, aztán testvéreidet tisztességesen eltartod. Ez nem utolsó dolog. En oda adom a lányt. Adok

vele egy házat, két tehenet, egy lovat, egy disznót meg harminc juhot. Es adok háromszáz frank készpénzt. Neked mid van?

— Nekem van két erős karom, két jó lábam meg egészségem. Meg jó kedvem. Van egy kis kunyhóm is az apámtól.

— Erről a kunyhóról ne is beszélj. Ott van hozzá az öt testvéred. Ha elosztotok, neked legfeljebb az ablak helye jut. Kurtán megmondom neked. Ha a halászatból hazahozol százötven frankot, tiéd a lány. Ha nem, más viszi el. Nem tartogathatom a jégen senki számára. Csak nem gondolod, hogy meg hagyom vészülni.

Kezet nyujtott és otthagytott. Legjobb szerettem volna ott nyomban megfojtani, mert beláttam, hogy igaza van.

— Azt tudjákok, milyen gyalázatos halászat volt az. A halak úgy mentek el előlünk, mintha rá lett volna írva a képekre: nekem százötven frank hasznót kell kiszedni a gyomrotokból. Még százötven sousra sem volt kilátásom.

Keserű kedvben ültem egy este a tengerparton. A többiek már aludtak. Egyszerre csak

Tartós iskolai cipők és gummi talpu tornacipők

Elárusítás: Gyári fióküzletben Kosuth Lajos-utca 5. szám.
TELEFONSZAM: 834.

és a Fő-u. fiókban ideiglenesen szeptember 10-ig Rákóczi-út 5. sz. alatt Weiszlovits-házban, Huzella M. üzletével szemben.
TELEFONSZAM: 687.

kaphatók Moskovits Farkas és Tarsa cipő és csizmagyár r.-t. helyi fióküzleteiben.

TELEFONSZAM: 687.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, szeptember 6.

Náray Lajos alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

A jegyzőkönyv hitelesítése után elnök jelenti, hogy Mihályi Péter 6 heti szabadságot kér. A Ház a szabadságot megadja.

Elnök bemutatja, Zombor, Zalaegerszeg városok, Dombóvár község polgárainak kérvényét a katonai terhek ellen és az ált. egyenlő titkos választói jog törvénybe iktatása érdekében. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Elnök megteszi előterjesztését a kérvényekre vonatkozólag, amelyekre nézve Mádi Kovács János ellenindítványt terjeszt elő minden egyes esetben.

Elnök jelenti, hogy az ellenindítványok tekintetében 20—20 képviselő névszerinti szavazást és annak holnapra való halasztását kéri. Ily értelemben rendelkezik.

Bemutatja továbbá Poprád város tanácsának feliratát az 1886. XII. t. c. 138. szakaszának hatályon kívül helyezése tárgyában.

A feliratot a kérvényi bizottsághoz utasítják.

Bemutatja továbbá Náláczy Géza dévai lakos kérvényét a főispán által Hunyad megye önkormányzati jogán ejtett sérelmek orvoslása tárgyában.

Mádi Kovács János az elnöki javaslattal szemben ellenindítványt terjeszt elő, amelyre az ellenzék ismét névszerinti szavazást és annak a következő ülésre való halasztását kéri.

Elnök ily értelemben rende kezik.

Felolvassák ezután az interpellációs könyvet, melybe a régiesen kívül **Kun Béla** a »Nap« kolportage jogának az alispánok által történt megvonása s a Budapesti Újságírók egyesületének határozata tárgyában, **Batthyány** Tivadar az argentinai husbehozatal tárgyában és **Bikády** Antal a dohánytőzsde engedélyeknek politikai okokból való megtagadása dolgában jegyzett be új interpellációt.

Az interpellációkra 1 órakor tér át a Ház.

Holló Lajos a házszabályokhoz kér szót. Szóvá teszi a tegnapi ülés végén a történeteket.

Vermes Zoltán jegyző szintén a ház-

szabályokhoz szólva hangsúlyozza, hogy a jelenlévők összeolvasásánál nem történt hamisítás.

Hámos Antal báró: Nem szoktunk hamisítani.

Ráth Endre: Beismerték, hogy mások helyett is szavaztak, hiába lármáznak. (Zaj.)

Elnök: Holló Lajos szavaira reflektálva kijelenti, hogy az elnökség a nyolc heti küzdelem alatt a házszabályok rendelkezéseit mindig megtartotta.

Felkiáltások a baloldalon: Nem tagadta senki. (Zaj.)

Elnök: A képviselők jogát mindenkivel szemben megvédelmezte. (Helyeslés a baloldalon.) Konstatálja, hogy a határozatképesség kérésére minden képviselőnek joga van. Az elnökség ezt a kérés előterjesztése után nyomban el is rendelte. (Helyeslés a baloldalon.) A házszabályokon tehát az elnökség részéről semmi sérelem nem esett.

Felkiáltások a baloldalon: Nem is állítjuk!

Elnök: Ami pedig a lármái: jeleneteket illeti, az elnöknek kötelessége, hogy a házszabályokban előírt eszközökkel a csendet és rendet helyreállítsa.

Justh János: Nem az elnök ellen van kifogás, hanem az igazságügyminiszter ellen!

Lovassy Márton konstatálja azt a tényt, hogy tegnap ő és Mady Kovács János volt jelen a zárt ülés alatt az ellenzék részéről és semmi olyas az ő részükről nem történt, ami a többségi terrorizmust megokolta volna.

Holló Lajos félreértett szavai helyreigazítása címén kér szót. Hangsúlyozza, hogy a többségnek nincs joga akadályozni az ellenzék a házszabályokban biztosított jogai gyakorlásában.

»Szégyen és gyalázat«

Barcsay Andor rámutat arra, hogy midőn **Széky** Ferenc miniszter tegnap a »gyalázat« szót használta, semminemű elnöki rendreutasításban sem részesült.

Elnök: Hivatkozik arra, hogy az elnöki fegyelmi jog elmulasztása nem képezheti kritika tárgyát.

Ráth Endre: Figyelmezteti az elnököt, hogy joga van utólagosan is élni a rendreutasítás jogával.

Elnök elismeri, hogy ehhez neki joga van, de ez neki diszkrécionális joga.

Felkiáltások balról: A »gyalázat« szó polgárjogot nyert.

Justh János: A gyalázat szót ezentul használni fogják az igazságügyminiszterrel szemben.

Elnök mielőtt a névszerinti szavazásokat elrendeli 5 perc szünetet ad.

Az első névszerinti szavazás után:

Ráth Endre visszatér az igazságügyminiszter tegnapi közbeszólására.

Felkiáltások a jobb oldalon: Ez már elintézt dolog! (Nagy zaj)

Ráth Endre felolvassa a mai reggeli kormánypárti lapok referációját a tegnapi ülésről. Ugron Zoltán képviselőtársam, aki közbeszólásaival folyton zavarni próbál, engedje meg hogy vál szomat a tulvilágon adjam meg neki. (Viharos derűtség.)

Elnök A miniszter ur, lehet, hogy azt akarta mondani: Sajnálát, hogy ketten vannak itt és e helyett azt mondta: Gyalázat, hogy ketten vannak itt! (Gunyos derűtség.) Meg van győződve, hogy a miniszter ur nem akart sértegetni! (Zaj.)

Széky Ferenc miniszter szólalt fel ezután. Nem régi politikus — úgy mond — de ismervén a törvényeket és tegnapi közbeszólásával csak saját érzelmeit akarta kifejezni az ellenzék viselkedésével szemben. Lehet, hogy a házszabályok nem tökéletesek, de a házszabályok minden oly magyarázata, mely lehetlenné teszi a munkát, még tökéletesebb! (Viharos taps a jobboldalon. Az ellenzék a padokat veri.)

Batthyány Tivadar gróf: Egyik sértés a másik után.

Zajos kiáltások a baloldalon: Rend! Ez szégyen gyalázat!

Sümegei Vilmos: A császárt akarja szolgálni! Ez gyalázat!

Justh János (a miniszter felé.) Nem szégyelli magát?

Egy hang a baloldalon: Ez az ember egy szégyen paragrafus!

Széky Ferenc: Ha az én hazafias érzésem tegnap felháborodott, nem csodálható, hogy a méltatlankodás kitört belőlem. Közbeszólásommal mely ez volt: »Szégyen, gyalázat« én az egész módszert akartam megbélyegezni.

Felkiáltások a baloldalon: Ne gorombászkodjék! (Zaj) Ezt nem tűrjük! (Elnök folyton csenget.)

megpillantok egy lélekvesztőt, amelyet egy csodálatos ruhájú ember parizhoz kormányozni igyekezett.

— Ki szabad itt kötni, hé? — kiáltott rám.

— Lehet.

Megkaptam a kidobott kötelet és segítem neki . . .

Magas, széles vállú ember volt.

— Van valami enni való?

— Vendéglő ugyan nincs ezen a vidéken, hanem ami az én tarisznyámban van, azt szívesen megfizelem.

Ugy látszik, elfelejtette, hogy felezni készültem, mert megette az egész kenyereket és azt a jókora darab húst, amit két napra tartogattam. Mikor az utolsó falatot lenyelte, megelégedetten itta ki a maradék törkölyömet és barátságosan pillantott rám.

— Ha most egyet-kettőt szippanthatnék, csak egy centiméteres szivardarabból, nem csodálnék nagyapámmal, a császárral.

Olyan vágyakozás üt a képén, hogy meg-sajnáltam.

— Tudja mit, van egy fél londresem. Itt viseltem egy kendőbe kötve a gyomromon, mert

a többiek elszedték volna tőlem. Vigasztalásul tartogattam a szomorú hazautazásra. Ojajodom.

Előkeresem a szivart. Mohón kapott utána.

— Lemond róla?

— Igen.

Különösen nézett a szemembe, de nem szólt semmit. Roppant gyönyörűséggel fujta a füstöt. Csak akkor kezdett újra beszélgetni, amikor már elszitta a londrest.

— Boldog ön?

Nagyon meglepett a kérdés, de olyan keserű volt a szívem, hogy őszintén feleltem:

— Az én boldogságom Salaun apótól függ.

— Hogyan?

— Csak százötven frank ellenében akarja ideadni a kis Marit, akinek olyan a haja, mint a hajókötél. És milyen fekete . . .

— Ugy? — jegyezte meg röviden, bebukolódzott köpenyébe és úgy aludt reggelig, mint a tej.

Magunkkal vittük és csak Saint-Brieuxben tettük partra. Mielőtt otthagytunk bennünket, elkérte cimet . . .

Nos, mit gondoltok, ki volt ez az ember? Nem találnátok ki száz évig. Én sem hittem volna. Mikor hazaértünk, nem is mertem

Salaun apó szeme elé kerülni. Hanem ő fölkeresett.

— Megvan a százötven frank?

— Nincs, — feleltem tompán és tudtam, vége mindennek.

— Ugy. Akkor Marit holnap eljegyzem a bírósék fiával. Nem rajtam mulott.

Ha ököllet fejbévágtak volna, vagy ha fejtetőre zuhanok az árboc tetejéről, érezhetnék hasonlót, mint akkor.

Kikísértem Salaun apót. Az ajtóban a postást találtam. Nagy pecsétetes levelet adott ide és egy könyvet tartott, amibe a nevem be kellett írni. Forgattam a levelet és megegyszer megnéztem, az én nevem van-e csakugyan ráírva. Salaun apó rám kiabált:

— Bontsd már ki!

Kibontottam. Ez volt benne:

»A londrest köszöni és boldog házasságot kíván: Orth János.«

A levélben százötven frank mosolygott e szavak mellett . . .

Még azon a napon megtartottuk az eljegyzést, a kuyafáját . . . De ki lehetett az az Orth János, a mai napig sem tudom.

J.-H. Rosny aine.

Első! Nagyváradai Selejtes Cipőáruházban
mindennemű gyermek-, női- és férficipők igen olcsó árban vásárolhatók!
Belvárosi Takarékpénztár épületében. ■■■■■ Barcs-palota Széchenyi-tér 2. szán.

Székely Ferenc: Ha mindazonáltal én a házat megsértettem volna, azért én *bocsánatot kérek.* (Taps a jobb oldalon.)

Holló Lajos reflektálván az igazságügy-miniszter bocsánatkérésére kijelenti, hogy ezennel nem nézik el a felülről szerzett többség (Helyeslés és zaj a baloldalon) terrorizmusát. (Altalános nagy zaj a Ház minden oldalán.)

Elnök: Amennyiben Holló Lajos kétségbe vonná, hogy a többség a nemzet akaratát képviselné, rendreutasítja.

Bikády Antal is rendreutasítja az elnök.

Sümegei Vilmos: Szégyen gyalázat!

Batthyány Tivadar gróf: Csinálják meg az általános, titkos választójogot, akkor beszélünk! (Nagy zaj.) Székely híve volt a választójognak!

Elnök elrendeli a második névszerinti szavazást s az ülést 5 percre felfüggeszti.

Holló Lajos felszólalása után az aradi függetlenségi párt feliratát elvetette.

Egy órákor Batthyány Tivadar az argentinai hus behozatala tárgyában interpellált.

Az ülés 2 órákor ért véget.

Gróf Széchényi püspök ünneplése Debrecenben.

Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyés püspök, mint már írtuk, szeptember hó 16-án Debrecenbe utazik s másnap kiosztja az ottani hívek közül jelentkezőknek a bérmálás szentségét.

Ugy Debrecen városa, mint az ottani kath. hívek nagy ünnepségre készülnek a főpásztor látogatása alkalmából s az impozáns fogadtatás, valamint az egész ünnepségek részleteit már megállapította a Gróf Ferenc prépost elnöksége alatt üléselő bizottság.

A megyéspüspök kíséretével szeptember 16-án délben érkezik Debrecenbe s az állomásnál Debrecen város nevében Kovács József polgármester üdvözl, míg a kath. hívek nevében Unger Gusztáv kuriai bíró, kath. iskolaszéki elnök tartja az üdvözlő beszédét.

A püspök válasza után Kovács József polgármesterrel a város ötös fogatán a Szent Anna-utcai plébániára hajtatnak, ahol a kath. papság élén Gróf Ferenc prépost fogadja s üdvözl az egyházfejedelemet.

Gróf Széchényi Miklós püspök a plébánián a megérkezés után azonnal egyházi díszbe öltözik és a papságtól követve, baldachin alatt harangzugás közben a templomba vonul. Az ajtósság után, baldachin alatt visszatér a plébániára.

A püspök fogadtatása és debreceni tartózkodása alkalmából az összes katolikus középületeket nemzeti zászlókkal díszítik fel.

Délben Gróf Ferenc prépost-plébános a plébánián szükkörű ebédet ad a püspök tiszteletére s azután gróf Széchényi Miklós, körülbelül délután két óra tájban meglátogatja első sorban a Svetits leánynevelő intézetet, azután a Theresianum árvanevelő intézetet, majd a kegyesrendiek vezetése alatt álló r. kath. főgimnáziumot.

Szombaton délután fél négy órákor, a róm. kath. plébánián fogadja a püspök mindazon küldöttségeket, amelyek debreceni látogatása alkalmából nála tisztelegni kívánnak. Már eddig is számos bejelentés történt a plébánián.

A tisztelgések után gróf Széchényi Miklós látogatásokat tesz az előkelőségeknél.

Másnap, vasárnap reggel — amennyiben a bérmálásra jelentkezők száma nagy lenne — már reggel hét órákor kezdetét veszi az ün-

nepi mise, amelyet maga gróf Széchényi Miklós mond. A mise alatt a kóruson az egyházi ének és zenekar működik. A mise után gróf Széchényi Miklós prédikációt tart s azután végzi a bérmálást. Mivel azonban erre az alkalomra kicsiny lesz a templom, a főgimnázium udvarán felállítandó oltárnál külön is lesz mise, amelyet a templomba nem lért hívek hallgathatnak. A püspök prédikációja után végzi el a bérmálást.

Délben fél két órákor, a Royal-szálloda nagytermében Gróf Ferenc prépost-plébános a gróf Széchényi Miklós tiszteletére díszebédet ad, amelyre az egyházak fejei, lelkészei, a hatóságok, a köz és társadalmi élet vezetői lesznek hivatalosak.

Gróf Széchényi Miklós délután a gyorsvonattal visszautazik Nagyváradra.

Erdekes felségfolyamodvány.

Egy megroskadt munkaképtelen embertől érkezett tegnap kérelem a vármegyéhez. A munkaképtelen betegen fekvő ember a mindennapi kenyérért iratta meg a beadványt, melyet a legkegyelmesebb urhoz, a királyhoz intézett és amelyet a vármegye fog rendelkezési helyére juttatni.

A beadvány szövege a következő:

Császári és Apostoli

Királyi Felség!

Legkegyelmesebb Uram!

A sors csapás óriási súlyától megtörten, szorongatott keserves helyzetemben cs. és ap. királyi Felséged legmagasabb színe elé járulok alázatos, panaszos kérelemmel, esedezve annak legkegyelmesebb meghallgatásáért.

Egyetlen fiam [volt egy József nevű szép egészséges 22 éves fiam, akinek — bár a polgári életben, mint tisztességes becsületes fia a legszívesebben érvényesült, — egyedüli vágya volt katonának, huszárnak lenni, mert úgy mondta: »Nem is ember, aki nem katona.« Vágya teljesült.

Mult évben sor alá került és noha rimádkodtam neki engem 64 évemben járó öszszetört cselédbéres embert ne hagyjon itt, engedje, hogy mint családom egyedüli fenntartóját reklamáljam ki a hadkötelezettség a tényleges katonai szolgálat alól. Hiszen már, már öszzeroskadok nehéz cseléd sor sulya alatt és nem lesz, aki nekem és elaggott beteg feleségemnek egy darab kenyeret megkeressen.

O hajthatatlan maradt. Királyát óhajtott szolgálni Besorozták huszárnak s Radkersburgban a cs. és kir. 16 huszárezred 5-ik századánál, ahol az ottani parancsnokság hivatalos értesítése szerint derék szorgalmas és jóra való huszár volt. Folyó évi május 2-án a rendes gyakorlatról hazajöve lováról lehanyatlott és hirtelen meghalt.

Felséges Uram!

Egyetlen fiamat agg napjaimra egyedüli reményemet vesztettem ezzel el, amely veszteség az atyai szíven ejtett behegedhetlen iszonyu sebbel egyetemben ágyba döntött és most a legkeservesebb jövőnek nélkülözésnek nézünk elébe beteg feleségemmel együtt.

Ezen nyomoruságos helyzetemben egyedül felséged legmagasabb kegyéhez fordulhatok legalázatosabban térdre borulva esedezem, miszerint nekem öreg törődött embernek agg napjaimra némi segélyt legkegyelmesebben folyósítani méltóztatnék.

Biharfélegyháza 1911 aug 31-én

leghívebb alattvaló-

ja és lega-

lázatosabb szol-

gája

Kincses János.

Czipő, kalap, harisnya és fehérnemű
legjobban és legolcsóbban

REICHARD áruhaza

ezégnél, Fő-utca szereshetők be.
Gymnasium, Reál és Polgári
iskolai diák sapkák.

TORNA CZIPŐK.

115

UJDONSÁGOK.

* **A püspök Budapesten.** Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. váradi püspök, tegnap a reggeli gyorsvonattal két napi tartózkodásra a fővárosba utazott.

* **Egyhásmegyei hírek.** Széchenyi Gyula, székelyhídi plébános elnyervén a váradszöllősi plébániát, helyébe — *Stabenberg* József gróf kegyuri bemutatása alapján — *Hágen* Ferencz nagyváradi főreáliskolai hittanárt nevezte ki a püspök székelyhídi plébánosává. — *Gálfy* Sándor debreceni theréziánumi praefectus, nagyváradi főreáliskolai hittanár. — *Krajnik* György gyulai káplán, debreceni theréziánumi praefektussá nevezettek ki. — *Mártovffy* Ernő nagyváradi-ujvárosi és *Ambrus* Tibor gyulai káplánok kölcsönösen áthelyeztettek.

* **Magyar zarándokok Bécsben.** Bécsből jelentik: Tegnap Esztergomból és környékéről való 700 zarándok érkezett ide hajón, a kik Máriacellbe zarándokotnak. A férfiakból, asszonyokból és leányokból álló zarándokok ma délelőtt 9 órákor a kapucinusok zárdájának kapuja elé érkeztek, ahol az uralkodóház sirboltjához vezető folyosón megjelenésükkel szinte életveszélyes tolongás keletkezett. Több asszony azért nem ment be a sirboltba, hanem kiült a kövezetre és elköltötte a reggelijét. A sirbolt kezelője a zarándokot levezette a sirboltba, ahol Erzsébet királyné és Rudolf trónörökös koporsója előtt csendes imákat mondtak. Ma délután a zarándokok a nyugati vasút különvonatján folytatják utjukat Máriacellbe.

* **A városi főorvos hazaérkezett.** Dr. *Mayer* László városi főorvos hónapok óta távol volt Nagyváradtól; betegsége tartotta távol. Közben Berlinben súlyos operációnak kellett magát alávetnie, amelyből olyan komplikációk fejlődtek, hogy az operációt ismételni kellett. Dr. *Mayer* László erős szervezete azonban minben komplikáción diadalmaskodott; a főorvos egészsége tökéletesen helyreállott. Tegnap az esti gyorsvonattal érkezett meg olyan friss erősen és fiatalos színben, hogy ismerősei alig ismerték föl. Dr. *Mayer* Lászlót mindenki, akivel csak találkozott, a legnagyobb örömmel üdvözölte szerencsés fölépülése alkalmából. Legközelebb a főorvos átveszi hivatala vezetését is.

* **Tisza Kálmán szobra Nagyváradon.** Mindjárt Tisza Kálmán halála után mozgalom indult meg, hogy a 15 évig volt miniszterelnöknek Tisza Kálmánnak szülővárosában Nagy áradon szobrot állítsanak. A megindított gyűjtés tekintélyes összeget hozott össze, amelyhez azóta is igen sok adomány gyűlt be. Most már elérkezettnek látják az időt, hogy komolyan hozzálássanak a szobor léte-

sítéséhez. Dr. *Miskolcsy* Ferenc Bihar megye főispánja értekezletre hívta össze a közös bizottságnak a vármegye és a város részéről választott tagjait, hogy a pályázat kiírása és a szobor helyének megállapítása felett határozzanak. Az értekezlet vármegyeház kistermében szeptember 12-én déli fél 12 órakor lesz megtartva. A közös bizottságnak Nagyváradi város részéről dr. *Hoványi Géza*, dr. *Hoványi Gyula*, dr. *Medvigy Gábor*, dr. *Grosz Menyhért*, *Gábel Jakab*, *Reismann Mór*, *Ullmann Sándor*, dr. *Adorján Armin*, *Fleischhakker Gyula*, *Huzella Gyula*, *Incze Lipót*, *Miskolcsy Barna*, dr. *Moskovits József*, *Rimanóczy Kálmán*, *Rimler Károly*, *Komlóssy József*, *Gerő Armin* és *Kőszeghy József* a tagjai.

* **Közigazgatási ülés a városházán.** Nagyváradi város közigazgatási bizottsága ma, csütörtökön, szeptember hó 7-én délután 3 órakor tartja rendes havi ülését.

* **Áthelyezett főállatorvosok.** A földmivelésügyi miniszter *Kanizsai* Jenő m. kir. főállatorvost Nagyváradról Aradra, *Kellner* György m. kir. főállatorvost pedig Szászsebesről Nagyváradra helyezte át.

* **Kéri a virilisek névjegyzékébe való felvételüket.** Tegnap két beadvány érkezett Biharvármegyéhez. Az egyik beadványban dr. *Pappszász* József nagykereskedő birtokos, a másikban *Olasz* József székelyhídi járásbíró kéri, hogy adójukat kétszeresen számítsák s vegyék fel őket a legtöbb adót fizetők közé.

* **Biharvármegye a múlt hóban.** Biharvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg szeptember havi ülését. Az ülésen *Miskolcsy* Ferenc dr. főispán elnökölt. Az ülésen első sorban az időszakos jelentéseket tárgyalták, melyek a közállapotokat kedvezőnek tüntetik fel. Ezután több kisebb jelentőségű ügyet tárgyaltak s az ülés 1 órakor ért véget.

* **A közgyűlés előkészítése.** Nagyváradi város tanácsa, mint állandó választmány tegnap tartott ülésében foglalkozott a szeptember havi közgyűlés előkészítésével. Mintegy 40 ügy került elintézésre, köztük több igen fontos s így két napos élénk közgyűlésre lehet számítani.

* **Virilisek akarnak lenni.** A városi adóhivatal által összeállított lajstromot a legtöbb adót fizetők közül már közöltük s megemlítettük, hogy ezen még sok változás lesz, mert egyeseknek adója kétszeresen lesz számítva, ha eziránt jelentkeznek a városházán. A jelentkezési határidő még tart, de már eddig is többen kérték adóösszegük kétszeres számítását. Tegnap dr. *Sedő Mihály* ügyvéd, *Miskolcsy* Barna kir. közjegyző, *Veiszlóvics* Emil és *Veiszlóvics* Gyula okl. gazdaságok, *Rimanóczy* Béla gépészmérnök és *Moskovits* Miksa mérnök kérték okleveleik alapján adójuk kétszeres számítását.

* **Az építőiparosok a Kassai kongresszuson.** Szeptember hó 8-10. napjain a magyar építőiparosok orsz. szövetsége kongresszust tart Kassán, amelyen a szövetség nagyváradi fiókja is részt vesz *Setarill* Ferenc elnök vezetése alatt, mintegy 15 taggal. A kongresszuson a nagyváradi szövetség nevében előterjesztik azon indítványt, hogy a szövetség feliratban kérje az ipartörvénynek a munkás és munkaadó közötti viszonyt szabályozó §§-ainak módosítását, a sztrájkokat illetőleg.

* **Névvaltoztatás.** *Weiss* Gyula nagyváradi lakos vezetéknevét *László*-ra változtatta.

* **Autoomnibus a Rimanóczy-szállodának.** *Komlóssy* József, gazdasági tanácsos előterjesztést tett, hogy a Rimanóczy-szálloda rozoga omnibusza helyett automobil-omnibuszt rendeljen Nagyváradi városa. A tanács a pályázatot meghirdette. Ennek eredményéhez képest a tanács a *Bárdi* József budapesti cég 14 ezer koronás ajánlatának elfogadását javasolja a törvényhatóságnak.

* **Ásatások a váradi várban.** A Bihar megyei és nagyváradi régészei és történelmi egyesület kérésére a hadügyminiszterium megengedte, hogy Szent László egykori székesegyházának alapfalai kiásattassanak. 1883-ban a székesegyház hajóját már felásták ugyan, de a legérdekesebb rész, a szentély felásásában maradt, mert az akkori kutató nem akarták veszedelemnek kitenni. Amde azóta a kutató vizvezeték bevezetése folytán feleslegessé vált be is tömték, s így nincs semmi akadály, hogy a többi alapfalak is feltárassanak. A közép-kori Nagyváradi főkécskéjére ez által új fény fog derülni. Az ásatás október 10-én fog kezdődni s az egyesület legkiválóbb tagjai fogják azt vezetni.

* **Egyházi adóbehajtás karhatalommal.** A hegyközpályai református egyház panaszt tett az alispánhoz, hogy a központi főszolgabíró az egyházi adó behajtása tárgyában bár a zálogolásokat megtartatta, a végrehajtást sürgetés dacára sem fogantatosította. A panasz alapján az alispán elrendelte a végrehajtás fogantatosítását. A főszolgabíró meg is kezdte a végrehajtást, azonban a lakosság ellenszegült. A lakosság magatartásáról tegnap tett jelentést a főszolgabíró azzal, hogy a hó folyamán karhatalommal fogja eszközölni a végrehajtás remélhetőleg így október 1-re a hátrányokat megfizetik.

* **A rendőrség tapintatlansága.** A városi villamosmű igazgatósága azon panaszszal fordul a városi tanácshoz, hogy bár a tanács elrendelte, miszerint a tüzeseteknél a villamosmű szakemberei közül mindig jelenjék meg valaki, hogyha szükséges, a villamos vonalat árammentesítse s elejét vegye nagyobb szerencsétlenségeknek, ennek nem tehetőek eleget, mert a rendőrség közegei durván izsultálják a kiküldött szakembereket s elparancsolják a tűz színhelyétől. Így legutóbb a vasútállomáson történt tüznél, valamint a Rómer utcán tüznél is hiába hivatkoztak a tanács utasítására, s hiába mutatták fel igazolványukat, durván ki lettek utasítva a tűz színhelyéről. Az igazgató kéri a városi tanácsot, hogy intézkedjék, miszerint a kötelességüket teljesítő villamos szerelők ne legyenek ilyen inzultusoknak kitéve éppen a rendőrség részéről, mert csak így felelhetnek meg kötelességüknek, amelylyel pedig esetleg életveszélytől mentik meg a közönséget. A felelősséget az előfordulható veszélyekért az igazgató a rendőrségre hárítja. — A tanácsnak azonnal intézkednie kell ezen ügyben s utasítani a rendőrséget, hogy igen sok esetben a tüznél még nagyobb szükség van a villamos szerelőkre, mint a rendőrségre.

* **Lövöldöző földmives.** *K. Szilágyi* János, szentjánosi földmives, tegnap délután ittas állapotban *Krasznér* József csillagvárosi kereskedő üzlete előtt forgó pisztolyával több lövést tett. Egy golyó, mely az üzletajtón ment be, az üzletben levő *Krasznér* Józsefnek a füle mellett sivitott el. A veszedelmes részeg embert a lovas rendőr előállította a rendőrségre.

A rendőrség bünygyi osztálya *Szilágyi* letartóztatta s ellene a bünygyi eljárást folyamatba tette.

* **Megszökött a pénzeslevéllel.** *Szedrői* táviratozzák, hogy tegnap délelőtt 11 óra 20 perckor *Szabó* András, 28 év körüli, középtermetű, vörös arcú és bajszos postaszolga, egy 2500 koronás kiskundorozsmai postahivatalnak címzett pénzeslevél feladásával lett megbízva. Nevezett postaszolga a pénzes levéllel megszökött. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette.

* **Tűz egy téglagyárban.** Tegnap a *Kolliner* D. és társa téglagyárában egy szalmakazal, valószínűleg a kazalrakó gondatlansága következtében meggyult és leégett. A tűzoltóság velencei küldönménye a tüzet hamarosan eloltotta. A kár jelentéktelen.

* **A kofák ellen.** Radikális módon akartak segíteni Charleroi-ban az asszonyok azon a türhettelen állapotban, amelyet a kofák ismert internacionális eljárása teremtett. Több ezer asszony, köztük elegáns uris nők is valósággal haddá verődve seprűvel, fakanállal, nádporlással s más efajta kézenfekvő háziszerszámmal fölfegyverkezve megrohanta a piaci kofákat és elárúsító nőket, hogy rendre és tisztességre tanítsa őket. Persze rémületes zajjal, visitással, fazék összeveréssel ment a dolog és ismerve a francia nők hevesvérűségét, elgondolhatjuk a parázs kis asszonycsata mikénti lefolyását. A mentők 500-nál több sebesültet szállítottak be a kórházakba, köztük 3 rendőrt és 6 fiatal embert, akik beszorultak a piac területére. A polgármester elég kiméletesen járt el a verekedő asszonyokkal; előrendelte a tűzifecskendőket és csekély öt perc alatt szétsugaraztatta a vitéz seprűs hölgyeket; egy ilyen tömeget szétkergetni nem kis dolog. A víztől nem annyira magukat, mint ruhájukat s kalapjaikat féltették a nők. A legsajnálatosabb azonban az, hogy a véres harcok nem lett meg az eredménye. A kofák másnap ép oly drágák és kofaszájuk voltak, mint azelőtt.

* **Razzia.** Miután közeleg az őszi nagyvásár a rendőrség egész héten át razzia-tart. *Becsei* Ignác rendőr-mester vezetésével nagy csapat rendőr járta be a várost és a rendőrség kihágási osztályához 83 hely és foglalkozás nélküli egyén, köztük 9 nő lett előállítva. Az előállított foglalkozás nélküli egyének közül tegnap 45-öt illetőségi helyükre toloncoltak.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezz be szakembertől, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésekkel, mert rendszeren később bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. *Sauer*-féle fegyverek eredeti gyári árban árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak *LADÁNYI JÓZSEF* puska-művesnél kaphatók eredeti árban. M. kir. főporáruda. Telephon 269. Nagyváradi, Rákóczi-ut.

x **Csillár és fémáru gyártási telep:** Nagyváradi Iroda s raktár *Szl. János* u. 1. **Bémer-tér 3. Telephon 556.** Készítik a legújabb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; villamos motor, világítási és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztóttal *STERN ADOLF*. 33

x **Elsőrendű** káposzta, repce és őszi borsó kapható **Borgida Béla és Tsa** cégénél Nagyváradi. Telephon 974. sz.

x **Értesítés.** Vevő közönségünk nagyobb kényelmére szeptember 1-én Zöldfa utca 40. sz. a. Dr Munk-házban új detail elárúsító üzletet rendeztünk be. Helybeli fióküzleteink tehát 1. Gyárépületben, Kossuth-utca 5. sz. 2. Olasziban, Bémer-tér és Rákóczi-ut sarok (Bazár-épület.) 3 Zöldfa-utca 40. sz. alatt lesznek, ahol gyártmányaink szigorúan szabott eredeti gyári egységárainkon kerülnek eladásra **Moskovits Farkas és Tsa** cipő és cizmagyár r-t. Nagyvárad. Telefon 417. sz.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben.

Legszebb
Felöltők
Bluzok és
Ruhaszövetek

FLEGMAN

áruházában, BÉMER-TÉR.

CZAPFALVI JÓZSEF
mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.
Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerai butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel
368 Czapfalvi József.

Törlesztéses kölcsön:
Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ
bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lóvay-palota,
Eszredévi emlék-tér sarok.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK cég alatt.**

Kiváló jóságú modern és izékes kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák
állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel **Óváry Testvérek kályhás iparosok** (Óváry Lajos utódai).
Csengeri-utca 27. szám.

Ifj. Rimanóczy Kálmán
műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-darabok avagy egész lakásberendezések, iparművészeti tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltetnek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-téle gyárak kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

EGYESÜLETEK.

A **Katholikus Kör választmányi ülése.** A Katholikus Kör tegnap délután 6 órakor tartotta meg a szeptuári első választmányi ülését. Az ülésen **Karácsonyi János** kanonok elnökölt. Az első tárgya az ülésnek az elnök bejelentése volt, melyben tudomására hozta a választmányhoz, hogy az elnökség felkérte gróf **Széchenyi Miklós** megyés püspököt a védnöki tisztéggel elfogadására, amit készséggel teljesített is. A bejelentést örömmel vették tudomásul. Több folyó ügy elintézése után az építkezés ügyében úgy határozott a választmány, hogy felkéri a megyés püspököt az építési engedély megadására. Az ülésen jelen voltak **Fetser Antai, Vucskics Gyula dr, Dus László, dr Hoványi Gyula, Pekánovits Imre, dr Némethy Gyula, Imrik S. Zoltán, dr Imrik Gusztáv, Kirger Sándor, Sürger Bertalan.**

TANÜGY.

A **baptisták és az iskolai terhek.** Biharvármegye közigazgatási bizottságában tegnap egy különös jelenségről tett jelentést a tanfelügyelő. E szerint Biharvármegyében az utóbbi időben feltűnően szaporodnak a baptisták. Az új szekta hívei legtöbbször, a reformátusokból kerülnek ki. Ezek a kilépett hívek abban a hiedelemben ringatták eddig magukat, hogy nekik nem kell hozzájárulniok a felek által fenntartott iskolák költségeihez, mivel pedig ma a népoktatás ingyenes és községi vagy ál-

lami iskola ezekben a községekben nincs, így a baptisták gyermekeit a felekezeti iskolák ingyen kötelesek tanítani. Emiatt az illető felekezetek panaszt tettek a közigazgatási bizottsághoz, mely tegnap foglalkozott az ügygel. **Miskolcsy Ferenc dr főispán** véleménye szerint a baptistáknak tényleg nem kell hozzájárulniok az iskolák fenntartásához. A közigazgatási bizottság azonban nem látta jogosnak e véleményt és elhatározta, hogy a kilépett baptisták kötelesek fejenként 10—10 korona hozzájárulást fizetni.

Allamsegély a bihari református iskolának. A bihari református iskola fenntartói elhatározták, hogy szervezni fogják a negyedik tanítói állást. A szervezésre vonatkozólag a vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap értesítette a várnegyét azzal, hogy az egyház határozatát tudomásul veszi és a tanítói fizetéshez 900 korona államsegélyt engedélyez.

Vas és rezbutor

gyári raktári

Székrenyág 3 matraccal 20 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarniss 4 korona
Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf
vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 686.

TÁVIRATOK.

Héderváry tárgyal az ellenzékkel.
Budapest, szeptember 6.
(Saját tudósítónktól.) Hir szerint Héderváry miniszterelnök a királytól felhatalmazást fog kérni az iránt, hogy az ellenzékkel tárgyalhasson. A miniszterelnök 3 kérdést fog az ellenzék elé terjeszteni. Eszedig a véderő javaslatot, a választói jog reformját és a házsabályrevíziót.

A Zsilinszky-ügy a Kurián.
Budapest, szeptember 6.
(Saját tudósítónktól.) A korona ügyészség fenntartotta a Zsilinszky-ügyben a bejelentett semmisségi panaszokat. Így a Kuria fog döntené az ügyben, amelyet ma osztottak ki. A szenzációs ügyet dr Vajda Pál referálja.

A hadgyakorlatok.
Satoraljaujhely, szept. 6.
Már javában folynak az előcsatározások s a hadosztályok Sztropkó felé nyomulnak. A huszonharmadik gyalogezred Nagymihály környékén végez gyakorlatokat, amelyek egészen Ungmegyébe is átnyulnak. 8-ika és 10-ike között a katonai léghajók is gyakorlatozni fognak.

Ellenforradalom Portugáliában.

Lisszabon, szept. 6.

Késő éjjeli órákban az a hír érkezett a fővárosba, hogy felfegyverkezett monarchista csapatok megszállták Chavezt és onnan Lisszabon felé tartanak. A közbeeső városokban sok monarchista csatlakozott a forradalmi csapatokhoz, melyeknek vezérei nagy pénzeket ígérnek a csatlakozóknak. Ez a hír nagy riadalmat keltett a fővárosban és mindjárt megkérdezték a külügyminiszteriumtól, hogy mit tudnak az ellenforradalomról. A külügyminiszteriumban kijelentették, hogy tényleg fegyveres monarchista csapatok közeledéséről érkezett jelentés, azonban megnyugtatták a közönséget, hogy a köztársaság biztonságáról gondoskodás történt.

Lisszabon, szept. 6.

A monarchista csapatok Chaveznél törték be az országba. A kormány katonaságot küldött ellenük és biztosra veszi, hogy a forradalmárokat sikerül leverni.

IRODALOM.

Az Örökimádás című hitbuzgali folyóirat 9. száma a következő tartalommal jelent meg: *Várkonyi Fidé*l S. O. Cist.: Ki kell gondolni a zászlót! — Dr. *Hanauer* István: A madridi eucharisztikus kongresszusról. — *Tóth M*ke: Az Oltáriszentség és a nők. — *Sik* Sándor: Siró testvérnek. — *Timár* Kálmán: Andechs kincse. — Az élő kenyér. — *Sik* Sándor: Zsoltár a hegyen. — Az Oltáriszentség és a véderő. — *Gáspár* Pál: Es volt visszaut... — Katonai kérdések. — *Révész* István: Testvérek segítetek. — Gyakori szentáldozás. *Rovatvezető: Reviczky* Aladár főmunkatárs. *Dinka* József: Gyakori szentáldozás Galgamácsán. — *Gyermekvilág*. *Rovatvezető: Dr. Szyllaba* Emil. Hangok a gyermekszobából. — *Venánciusz*, a szentmise kis vértanuja. — Az Oltáriszentség és szűz Mária tisztelete. — Forradalom az oltár előtt. — Gyermekeim, mit kértek majd szentáldozáskor az Üdvözítőtől? — Röptében a nagyvilág körül. — Egyesületi élet. E folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX. ker. Üllői-ut 75.) kiadásában jelenik meg s előfizetői ára egy évre 3 korona.

NYILTTÉR.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával
művészikivitelben szápadlás
nélkül is készít **kitűnő** hír-
nevű

Fogműtermében

Özv. **Dr. Deákné**
Nagyvárad, Kossuth-u. 2.
Fekete Sással szemben

SZERKESZTŐI PÓSTA.

K. J. Szükséges.

KÖZGAZDASÁG.**Kenyer és zabszállítók figyelmébe**

A temesvári cs. és kir. VII. hadtest hadbiztonsága a különböző katonai állomásokon elhelyezett csapatok részére szükséges kenyér és zabszállításának biztosítására pályázatot hirdet. Pályázati határidő 1911. évi október hó 3 és 5. A pályázati feltételek a kamaránál megtekinthetők. Nagyvárad, 1911. szeptember hó 5. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Huzella Gyula* kir. keresk. tan. elnök. Dr. *Sarkadi Lajos* titkár.

Bükkerdők értékesítése. A bosznia hercegovinai orsz. kormányzóság a Craucanica és maglaji továbbá a jajce és travnikai fenyő és bükkerdők értékesítésére pályázatot hirdet. A magy. kir. kassai III. honvédkerületi parancsnoksága a kerületéhez tartozó *Kassa, Izló, Miskolc, Szatmár, Nagykároly, Eperjes és Munkács* állomásokon a folyó évi szeptember 19 én 300 drb hámosló értékesítésére pályázatot hirdet. Nagyvárad, 1911. szeptember hó 5. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Huzella Gyula* kir. keresk. tan. elnök. Dr. *Sarkadi Lajos* titkár.

Gabona üzlet.**Borgida Béla és Társa jelentése.**

Budapest

A gabona tőzsdén tegnap kissé élénk volt a hangulat. A takarmánycikkek, a marokkói zavaros hírekre kifejezetten szilárdak voltak. — Készáru forgalom buzában nyolcvanezer mázsa 10 fillérrel magasabb árak mellett.

Határidők sárlata:

Áprilisi buza (1912)	— —	12.13
Októberi buza	— —	11.85
Októberi rozs	— —	10.34
Októberi zab	— —	9.45
Májusi tengeri (1912)	— —	8.35

Budapesti értéktőzsde.**Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.**

Magyar hitelrészvény	— —	843.—
Osztrák hitelrészvény	— —	650.—
Jelzálogbank	— —	485.—
Leszámitoló és pénzváltó	— —	573.—
Salgótarjáni köszén	— —	679.—
Osztrák államvasut részvény	— —	739.50
Közuti vasut	— —	808.50
Rimamurányi vasmű	— —	689.—
Városi vasut	— —	418.—
Beocsini cement	— —	—.—

REGÉNYCSARNOK.**BÖSKE**Irtá **SARKADI NAGY SÁNDORNÉ**

(Folytatás.)

47

— Mit akar velem iratni anyám nem vagyok gép, hogy tudtom, beleegyezésem nélkül cselekedjem.

— Válaszolj Radiszlovskynak.

— S mit?

— Azt, hogy köszönöd ajánlatát s örömmel elfogadod.

— Azt nem teszem!

— Margit én az anyád parancsolom, hogy tedd!

— Nem teszem!

E percben éles csattanás hallatszott, *Hollódi* né arcúl üti lányát.

Margit egy szót sem szólott, arca még egy árnyalattal halványodott. kísértethez hasonlított amidőn elhagyta a szobát.

Hollódy né maga üti le az íróasztalhoz, s a következő szavakat írta:

Kedves báró!

Leányomat rosszullette akadályozza személyes válaszában. Örömmel elfogadja az ajánlatát.

Holnap délelben izgatottan várja a szüleivel együtt. Melegen üdvözlöm

Hollódi *Hollódy* Istvánné.

A levél végeztével kinyitotta a szomszéd szoba ajtaját, ahol leánya tartózkodott volt. Elolvasta annak tartalmát s a következő megjegyzéssel borítékba tette, lezárta s megcímmezte azt: *Hogy lásd, hogy semmit sem teszek féligmeddig! Tehát készülj holnap délelőttrel! Ezzel csejgetett s a belépő inasnak átadta a levelet. Rendeletet adott annak azonnali továbbítására.*

Ezután elhagyta a szobát s vak dühében mit sem törődve a nagy suhanással mi e percben hallatszott.

Midőn a család vacsorához ült, *Hollódy* csakhamar észre vette leányának a hiányát.

— Hol van *Margit*? — kérdé feleségétől.

— Ugy látszik még a szobájában van, menjen *Lidi* hívja a kisasszonyt vacsorázni, szöjt a belépő szobaleánynak, ki azonnal távozott is. Pár perc múlva azonban rémült arccal sért vissza.

— A kisasszony mozdulatlanul fekszik a nagyságosasszony nappali szobájának a padtőjén, majd felbotlottam benne s minden költögetésem hiába valónak bizonyult.

Hollódy rémülten sietett a mondott helyre, s csakugyan ott találta kedvencét halotthalványan mozdulatlanul, behunyott szemek s jéghideg tagokkal.

— *Margitom*, egyetlen gyermekem, kelj fel, tudok mindent, ne félj mig apád mellett van, senki sem fog kényszeríteni szived hajlama ellen cselekedni. Nem tudtam, hogy komolyan veszed a dolgot, s nem s-jtettem, hogy ilyen bajba jutsz.

Egyetlenem bocsás meg, néz reám, kelj fel. Történjék minden amint te akarod!

Ketségbeesett zokogással térdelt a szegény apa mozdulatlanul fekvő egyetlen leánya mellett.

Hollódy né halásápadt arccal száraz szemekkel járt kelt s intézkedett. Mindent elkövetett avégből, hogy leánykáját eszméletre térítse, de mind hiába! *Tulzigoru* keményszívű asszony volt, de gyermekét mindazonáltal szerette. A maga módja szerint vallásos nő is volt, s óriás lelkiismereti furdalást érzett amiatt, amit gyermekével a délután folyamán elkövetett.

Pista, ki a család egyetlen fia, ki nővérét rajongásig szerette, szinte vigasztalhatlan volt, ő maga sietet a faluban lakó házi orvosért, mig egy megbízható embert a megye székvárosába utarott az ottani doktor kiszállításá végett.

Tíz óra felé járt már az idő amidőn a házi orvos megérkezett. Megvizsgálván a beteget, aggodalmasan rázta a fejét.

Sok időbe kcrült mig eszméletre tudta hozni.

Hollódy maga közel volt az ájuláshoz, amidőn leánykája először kinyitá a szemét. A felesége azonban ép oly nyugodtan vette ez örvendetes fordulatot, mint előbb a beteg kétségbeejtő állapotát.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

A Püspökfürdő **BÁLT** rendez

— szeptember 8-án, **Kisasszony napján** —

Dankó Boldizsár Kálmán kitűnő zenekara közreműködésével.

A kellemes időben sok szép uri vendég van kint.

Kitűnő ételekről, jó italokról és pontos kiszol-

gálásról gondoskodik **Kernáts János**, fürdőbérlo.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram** lámpa *darabja 3.60 kor.* 100 gyertyásé *5 kor. 50 fill.*

Sima izzólámpa darabja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenféle *izzólámpa különlegességek*, lónykő pész-lámpák ugyancsak **legolcsóbb áron** kaphatók.

Csillárok.

izzólámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

← **csillár-raktárunkat** →
megtekintésre ajánljuk.

→ **Állandóan raktáron tartunk**

villamos motorokat

10 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb áron mellett.

Költségvetések ingyen

villamos világítás

Telefon szám 514.

Férszerelő telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletet szolgálat.

A Biharmegyei Gazdák Aru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

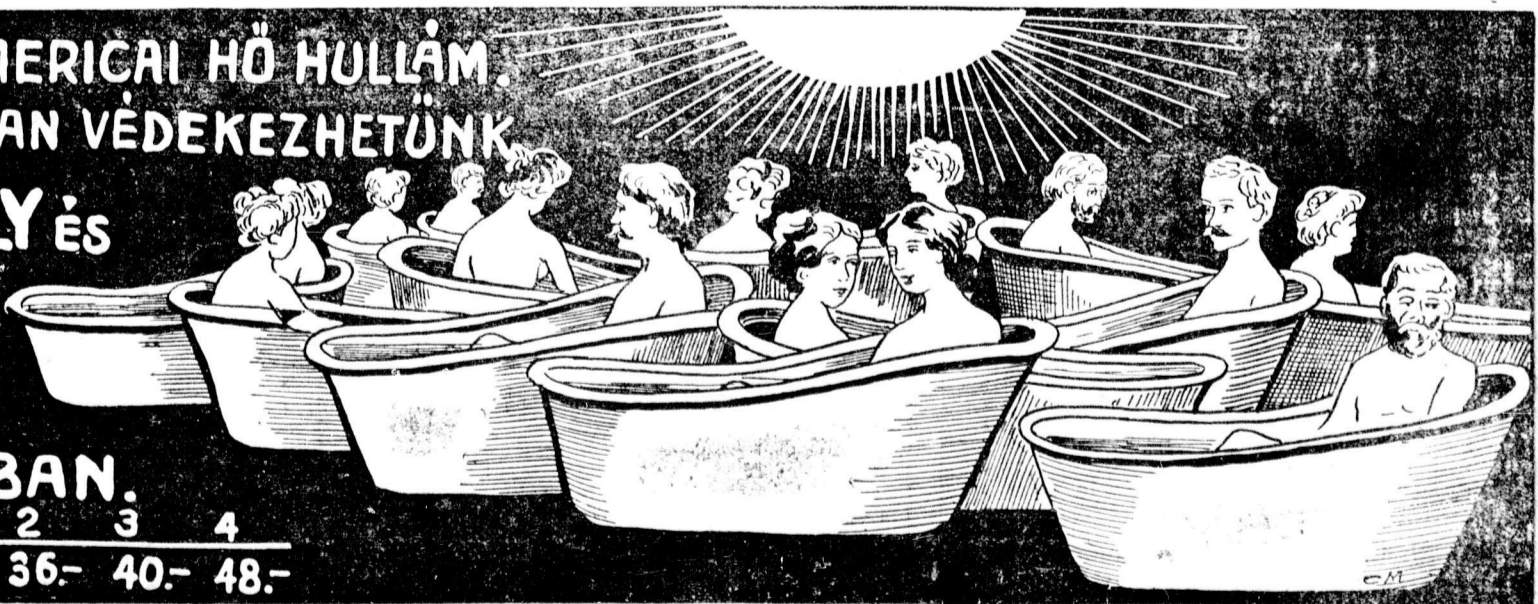
Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra. 161

ITAZ AMERICAI HŐ HULLÁM.
LEGJOBBAN VÉDEKEZHETÜNK

TARSOLY ÉS
RISZTÓ
FÜRDŐ
KÁDJAIBAN.

sz: 2 3 4
Kor: 36- 40- 48.-

Részvénykicserélési felhívás!

Az Egyesült Biharmergyei Kereskedelmi bank és Központi Takarékpénztár r. t. felhívja azon tisztelt részvényeseit, kiknek birtokában Biharmergyei Kereskedelmi Ipar- és Terményhitelbank részvények vannak, hogy ezen részvényeket, szelvényekkel együtt, kicserélés végett az Egyesült intézet Teleki-utcai fiókjánál (Teleki-u. 3.) folyó évi szeptember hó 1-től szeptember 20-ig beszovalgatni sziveskedjenek.

Minden 3 darab Biharmergyei Kereskedelmi Ipar- és Terményhitelbank részvény helyett 4 darab Egyesült intézeti részvény fog kiadatni.

A beszovalgatandó részvényekhez jegyzék asatolandó azon nevek felsorolásával, melyekre az új részvényeket kiállítani óhajtják.

A Központi Takarékpénztár forgalomban lévő régi részvényeinek kicserélése, valamint az Egyesült intézet felemelt új részvényekéjéből jegyzett új kibocsátású részvények kiadása a fent hirdetett Biharmergyei Kereskedelmi Ipar- és Terményhitelbank részvények kicserélése után, későbbi időpontban fog megtörténni, miről a tisztelt részvényeseket újabb hirdetés útján értesíteni fogjuk.

Egyesült Biharmergyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részv.-társ.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Bumbera István

==== papi- és polgári szabó ====
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szálítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

TATRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ékeket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharmergye legnagyobb gépjavító műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár

Előnyös amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készséggel szolgál felvilágosítással:

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.

Telefon: 1054.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabútorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Dajkovits E.

fényirodában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,

villany felvételei speciálitása

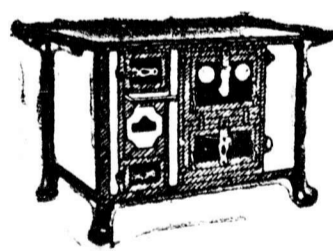
∴ utólérhetetlen. ∴

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos lömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévy-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 > francia szájviz	25 >
1 > száj szagtalanító	50 >
1 tubus dr Heyder fogorvos	50 >
8 > Thymol	20 >
1 > Stomatol	20 >
1 > tégely Odontin fogpaszta	55 >
1 drb Odontin betét	86 >
1 üveg Picavan	96 >
1 üveg Bay Rum	85 >
1 > Jera violette hullantín	80 >
1 > francia brillantín	15, 22, 36 >
1 > folyékony brillantín	50 >
1 > valódi dió olaj	15 >
1 > > kivonat	75 >
1 drb bajuszkefé	15, 20 85 >

1 üveg Kerpel kárfinomító	88 kr.
1 tégely Margit crém	40 >
1 > Diana crém	65 >
1 drb Dianna szappan	65 >
1 dob Lickner puder	88 >
1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >
1 üveg amerikai petrol	50 >
1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt >
1 fekete champos	12 >
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >
8 drb francia ibolya szappan	50 >
1 > Kielhauser ibolya gycerin szappan	28 >
1 > Speick szappan	28 >
1 > Windsor szappan	88 >
1 tubus kaloderma	28 >
1 > Beloderma kárfinomító	28 >
1 > tégely tejcrém	20 >

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 Gillette utánzatú borotva készlet	1 > 50 >
1 valódi serte hajkefe	70 >
1 dublé bajuszkefe	20 >
1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 körömkefe	05 >
1 surolókefe óriási	20 >
1 surolókefe kisebb	10 >
12 drb Royal angol cipő krém	96 >
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > Jurigatem Zománc	80 >
1 mtr vörös gumicső	60 >
Egynegyed Ko Brwsz watta	85 >

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellátása, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökből!